

INVENTÁŘ

Osobní fond

Richard Chuman

Ústav dějin umění AV ČR

Oddělení dokumentace

2026

Závazná citace archivních pramenů z odd. dokumentace ÚDU AV ČR

Citace: Ústav dějin umění AV ČR, oddělení dokumentace, plná citace fondu, další detaily (citace signatury, inv. č., č. kartonu, fol.)

Fond prošel revizí a aktualizací inventáře v roce 2026.

Revizi prováděl/a: Vanda Fouňová a Kristina Uhlíková

Aktualizace inventáře: Vanda Fouňová

Richard Chuman

(1892–1957)

Ředitel porcelánky.

Zabýval se studiem porcelánu i keramiky a historií jejich výroby v Čechách i ve světě.

Fond obsahuje: rukopisy, fotografie, přípravný materiál, novinové výstřižky z naučných slovníků, kartotéku jednotlivých keramických závodů.

Téma: porcelán, keramika od pravěku až do dnešní doby; z teritoriálního hlediska zahrnuje většinu zemí světa, které se na výrobě porcelánu výrazně podílely.

Rozsah: 4 kartony

Způsob získání: Pozůstalost R. Chumana získal ÚDU koupí.

Další uložení fondu: Jedná se o torzo pozůstalosti. Zbytek je uložen v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze.

Prameny k dějinám porcelánu:

karton	Svazek/složka	Popis	Folia
1	Sv. 1	<u>Evropské porcelánky</u> . 15 složek	1–390
1	sl. 1	Seznam prací dr. E. W. Brauna. (Sestavili W. Kudlich a K. Černohorský).	1–10
1	sl. 2	Míšeň – míšeňský porcelán – historie. Fotografie ukázek porcelánu a z hist. porcelánu. Míšeňský porcelán – sešit pozn.	11–20 21–27 28–61
1	sl. 3	Florence, Medicejští. Porcelán medicejský. Francie, St. Cloud, Rouen. Půchod porcelánu do Evropy. Pokusy o výrobu porcelánu v Evropě. Perský porcelán. Japonsko.	62–92
1	sl. 4	Vídeň. Karl V. Anreiter Fotografie	93–143 141–143
1	sl. 5	Sévres. Předchůdce Sévres – Vincenes. Francie (mimo Sévres). Sévres – předchůdci. Francouzský porcelán. Rokoko.	144–221 144–176 177–186 187–221
1	sl. 6	Sévres – Porcelán jako stolní výzdoba (dr. M. Birkenbiehl). Sévres. Francie, Sévres, rokoko. Wenncy – Villeroy. Vincenes. Sévres.	222–231 232–240 241–245 246–254
1	sl. 7	Francie (mimo Sévres) – 25 reprodukcí ukázek porcelánových výrobků.	255–270
1	sl. 8	Herend (továrna na porcelán v Maďarsku).	271–273
1	sl. 9	Nymphenburg (továrna na porcelán).	274–286
1	sl. 10	Frankenthal.	287–315
1	sl. 11	Berlín.	316–344

		Reprodukce ukázek porcelánu berlínské manufaktury „Tierplastik“.	324
1	sl. 12	Ludwigsburg.	345–367
1	sl. 13	Fürstenberg. 2 fotografické ukázky	368–377 378–379
1	sl. 14	Adresář továren na porcelán.	380–388
1	sl. 15	Úpadek porcelánu.	389–390
1	Sv. 2	<u>Keramika</u> . 8 složek	
1	sl. 1	Francie – kartotéka franc. porcelánek. Vyobrazení koberce s král. znaky. Francözische Kunst. Vinnenes, Chantilly, Sait Mauer, Niederviller. Francouzské továrny na porcelán.	4–84 85 86–93 94–102 103–183
1	sl. 2	Švédsko, Finsko.	184–190
1	sl. 3	Keramika, mezzomajolika, fajáns, kamenina.	191–205
1	sl. 4	Keramika – vývoj ve starověku (Egypt, Řecko, Řím).	206–216
1	sl. 5	Keramika – ostatní Evropa. Fotografická ukázka: medicejské kameninové vázičky	217–233 231
1	sl. 6	Keramika – historie.	234–237
1	sl. 7	Keramika – Čechy.	238–245
1	sl. 8	Teplicko – keramika.	246–247
1	Sv. 3	<u>Karlovarsko – porcelán</u> .	
1	sl. 1	Druhy keramických výrobků – měkký a tvrdý porcelán.	1–28
1	sl. 2	Čechy – Slavkov. Fotograf. ukázka karlovarského porcelánu.	29–43 44
1	sl. 3	Porcelán český.	45–50
1	sl. 4	Historie Pirkenhammer.	51–72
1	sl. 5	České továrny na porcelán.	73–98
1	sl. 6	Karlovarsko.	99–139
1	Sv. 4	<u>České porcelánky (publikace)</u>	

1	sl. 1	Časopis: <i>Kunst und Antiquitäten Rundschau</i> (Ulm a. D. 1934).	Str. 76
1	sl. 2	Časopis: <i>Kunst und Antiquitäten Rundschau</i> (Ulm a. D. 1935).	Str. 137–168
1	sl. 3	Keramika všech dob. Reprodukce – 10 tabulek.	1–10
1	sl. 4	Průmysl, sklárny, cín <i>Böhmische Zinn und das alte Zinngiesserhandwerk in Leipa von Karl Bondy</i> (výstřižek z časopisu).	11–13
1	sl. 5	Vzácné výroby.	14–18
1	sl. 6	Teplicko – porcelán.	19–31
1	Sv. 5	<u>Pirkenhamr</u>	
1	sl.1	Epiag. Erste böhmische Porcellan-Industrie Artengesellschaft. (1922). chybí	1–10
1	sl. 2	Tvary a dekory, umělecké směry a postavy kolem porcelánu.	11–19
1	sl. 3	První česká akciová společnost pro průmysl porcelánový.	20–43
1	sl. 4	„125 Jahre Pirkenhammer 1803–1928“	44–55
1	sl. 5	Historie a umělecký směr Pirkenhamru.	56–75
1	Sv. 6	<u>Habáni</u>	
1	sl. 1	<u>Keramické dílo obcí bratrských</u>	<u>1–83</u>
		Švýcary	2–3
		Nizozemsko	4–5
		Novokřtění	6–7
		Hnutí lidu. Válka selská.	8–12
		Německo	13–14
		Tyroly a země rakouské	15–16
		Příchod na Moravu	17–18
		Bratrská koruna	19–20
		Zařazení sídlišť na Moravě	21
		Odchod novokřtěnců ze Švýcar	22
		Keramické dílo obcí bratrských	23
		Doba reformace	24

		Martin Luther	25
		Čechy a Morava, reformace, protireformace	26–29
		Počátky fajáns. Habánská fajáns.	30–31
		Keramické dílo na Moravě	32
		Dekoratívni motivy. Technika dekoru	33–35
		Výrobky a jejich druhy	36
		Slovensko a Uhry	37–41
		Odchod na Slovensko	42
		Počátky reformace	43
		Protireformace	44
		Rozpad bratrstva	45
		Základy české keramiky. Toufari na Moravě.	46
		Počátky reformace	46
		Novokřtěníci (duplicitně)	47–63
		Fotografické ukázky (obr. 1–34) z publikace K. Černohorského: <i>Počátky habánských fajánství</i> .	64–77
		Vylíčení historických událostí od období vlády Ferdinanda I. do konce 30leté války.	78–83
		Výpisy k textům	84–118
1	sl. 2	<u>Rukopisné poznámky k textu</u>	84–97
		Článek dr. Em. Skarnitzela: <i>Z dějin československé keramiky</i> .	98–99
		Rukopisné poznámky, ornament a tvarování.	100–104
		Böhmische Brüder (2 listy z MayersKov. -lexikon, III. Bd.).	105–106
		Lier, Adolf. <i>Danschaftsmaler</i> (list z nauč. slovníku).	107
		Výpisy a poznámky.	108–118
2	Sv. 1	<u>Keramika v pravěku</u> (Prehistorie – keramika)	
2	sl. 1	Prehistorie – keramika. (fol. 8, 10 – foto. ukázky)	1–39
		Höhlenbewohner (Jeskynní lidé).	1
		Nádoby	2–3
		Werkstätigkeit in Vorzeit (Výrobky v pravěku),	4–13

		Im Zeitalter der Bronze – fotogr. podle kresby F. Cormona. Prehistorie – geologický vývoj Charakteristika paleolitu, mezolitu a neolitu.	8 14–23
2	sl. 2	Doba hradištní Doba měděná Doba bronzová Starší doba železná Mladší doba železná Šíření panství římského Starší doba hradištní Mladší doba hradištní Starověk I. Babylonie, Asýrie – 2 fotografie ukázek cihlových vykopávek. Egypt Islam	24–38 25 26–32 33 34 12 37 38 39–43 40–41 42 43
2	sl. 3	Starověk II. Řecko – fotografické ukázky umělec. děl Etruskové, Mykény – foto. umělec. předmětů Řecko – řecké umění	44–51 45–47 48 49–51
2	sl. 4	Indie Indie – sochařství a malířství Ukázky indických výrobků – fotografie	52–54 53 54
2	sl. 5	Styly stavební a umělecké Perspektive Fotogr. ukázka malby hamburského malíře mistra Bertranca. Bucheinbände, fotogr. Griechisch – römische Kunst – foto. ukázky Altschriftliche Kunst – fot. Romanischer Stil, Gotik, Barock a Rokoko Raphaels Loggia	55–89 56–57 58 59 60 61 62–64 65

		Hauptschiff des Doms von Moreale Styly – umělecké směry – nádobí. Vývoj umění, 13.–16. st. Fotograf. ukázky Renesance 17. – 19. st. Přátelská souprava Vázy a podnosy 19. století Vzory ze starých epoch Von 1900 bis heute	66 67–93 68–71 72–77 78 80–83 84–85 86 87–89 90–91 92–93
2	sl. 6	Japan Zipangu (Japan) - zeměpis Japonsko – historie, politický vývoj od starověku do r. 1897. Japonsko – rukopisné poznámky. Japonské umění Japonsko, Ilustr. Konversations – lexikon. Japonsko – porcelán, keramika Japonské umění Serge Elisseev: <i>Vývoj malířství japonského</i> Japonsko – výroba porcelánu Japonská střediska – porcelán.	94–176 95–100 101–112 113–122 123–133 134–137 138–139 141–147 142–147 148–168 169–176
2	sl. 7	Čína III. Poznámky	177–207 193–207
2	sl. 8	Čínské dynastie, státní správa, náboženství. Foto. akvarelu čínské pece na porcelán.	210–235 209
2	sl. 9	Čína – rukopisné poznámky. (3 ukázky z publ.: <i>Historie et fabrication de la porcelanna Chinoise</i>)	236–352 324–325
2	Sv. 2	<u>Porcelán</u> : Německo, Itálie, Florencie, Anglie, Rusko, Dánsko, Belgie, Španělsko, Holandsko, Švýcarsko.	1–471

2	sl. 1	Německo, Rakousko. Hanau, Ansbach, Armberg, Ludwigsburg, Štrasburg a Langenau, Frankenthal, Baden-Baden, Grünstadt, Rudolfstadt, Altenburg Berlín, Rakousko Poznámky – porcelánky dle abecedy Poznámky – porcelánky dle abecedy Vyobrazené ukázky (fotografie)	1–192 2–24 25–94 95–192
2	sl. 2	Itálie Ukázka medicejského porcelánu Porcelánky, poznámky. Fotograf. ukázky	193–219 194 196–216 217–219
2	sl. 3	Itálie – Florencie	220–234
2	sl. 4	Anglie Poznámky Fotogr. ukázky angl. Umění (stavby, obrazy, sochy) Angl. porcelán rkp. poznámky	235–339 236–302 304–305 306–339
2	sl. 5	Rusko (ruské a hist. Polsko) Pozn. o porcelánu Výroba porcelánu v Rusku (I., II.) Fotogr. ukázky porcelánových výrobků Porcelán v Rusku Ruský porcelán	340–415 341–360 361–376 377 378–385 386–415
2	sl. 6	Dánsko, Copenhagen, Kiel Copenhagen Poznámky, vývoj dánského porcelánu	416–434 418–425 426–434
2	sl. 7	Belgie Bruxelles Tournay Septfontaines	435–439
2	sl. 8	Španělsko Španěly: Alcora, Buen, Retiro, Madrid, Gerona Portugal: Lisabon, Vista Alegre	440–450 441–445 446–450

2	sl. 9	Holandsko (Amstel, Amsterdam, Haag, Loosdrecht, Weesp) Arnhem (ukázky výrobků) Holand – fajans Nizozemské umění Poznámky	451–467 452–454 455 456 457–467
2	sl. 10	Švýcarsko Curych, Nyon	468–471
3	Sv. 1	<u>R. Chuman: Porcelán (rukopis)</u> Vývoj keramiky Rozdělení knihy Výtvarné a dekorativní motivy v keramice Persie. Přední Indie, Asie, Staroperuánské umění, dobyvatelé Asie Potopa – mongolské nájezdy do Evropy Porcelán, Marco Polo, Benátky Doba před Böttgerem Böttger, alchymisté, Francie, Kopenhagen Trnovany, Carrier, Reichenbach, Christian Nonne Rod Greinerů, rodina Hannengů Christian Nonne Picasova keramika Sochař Tomáš Seidan Praha (kamenina), postavy kolem čes. Porcelánu Goethe a karlovarský průmysl porcelánu Zřízení porcelánek v Čechách Grafika jako vzory pro keramiku Literatura o porcelánu	1–112 1 2 3–11 12–32 33–42 43–48 49–52 53–59 59–70 71–76 77 78–80 81–84 85–87 88–100 101–107 108–112
3	Sv. 2	<u>R. Chuman: Porcelán – rukopis (strojopis)</u> Hlavní rukopis (obsah a index – zlomek) Rozdělení knihy Indexování keramiky a porcelánu Šest tisíc let keramiky	1–359 1–4 5 6–7 8

	Tabulka – přehled hist. vývoje od diluvia do novověku. Vývoj keramiky.	10–12
	Výtvarné a dekorativní motivy v keramice	13–15
	Pravěk	16–27
	Keramika na Karlovarsku	28–30
	Pravěk, keramika na Karlovarsku	16–28
	Umění pravěku	31–38
	Egypt, Asyrie a Babylonie, Féničané a Hebreové, Mezopotamie, Babylonie, Řecko	39–46
	Keramika: Řecko, Římané, Maurové, Španělsko (fajans), Persie, Arabové	47–56
	Porcelán, keramika: Persie, Indie, Přední Indie	57–64
	Doba kamenná a bronzová – Rusko. Objevy Asie	65–67
	Stará čínská pověst	68–69
	Čína: Vynález a počátky porcelánu, keramické výrobky, porcelán ornamentální a výzdobný	70–79
	Japonsko: Pravěk, keramika, porcelán	80–83
	Korejské umění	84–86
	Amerika – keramika	87
	Inkové, Amerika – porcelán	88–89
	Staroperuánské umění	90
	Hledání cest do Indie: Portugalci, Příchod porcelánu do Evropy	91–94
	Dobyvatelé Asie	95–101
	Potopa (vpád Tatarů a Mongolů)	102–105
	Název porcelán. Porcelán v Evropě.	106–107
	Marco Polo	108–114
	Prvé napodobení. Historie porcelánu	115–117
	Medicejský porcelán	119–126
	Henri – deux – fajans	127
	August Silný a Böttger	128–129
	Tschirnhausen a Böttger	130–141
	Francie: fajans, keramika, porcelán	142–147

	Holandsko	147–152
	Itálie	153–161
	Anglie	162–163
	Německo	164–171
	Švýcarsko	172–173
	Rakousko	174–177
	Kopenhavn	178–180
	Trnovany	181–182
	Obr. ukázky porcelánu	184–185
	Technické, Kysibl, Pirkenhamr, česká kamenina	183–190
	Fotogr. ukázka novodobé kameniny	191
	Carier	192–193
	Pirkenhamr (Reichenbad)	194
	Christian Nonne. Rod Greinerů.	195–200
	Rodina Hannongů	201–206
	Kysibl – Nonne	208–215
	Malíř porcelánu Jan Zachariáš Quast	216–222
	Picassova keramika	223
	Tomáš Seidan (sochař)	224–227
	Kamenina. Arnošt Popp	228–229
	Václav Levý	230–232
	Sochař František Bílek	233–235
	Postav kolem keramiky	213
	Postavy kolem českého porcelánu – V. Hynais	237
	Goethe	238–248
	Střední a severní Evropa – vývoj keramického umění	249
	Čechy. Keramika	250–252
	Továrny	253–256
	Suroviny, glazura, měditisk, porcelán	257–260
	Keramika v Čechách – 20. století	261–264
	Výrobky neprůsvitné. Fajans	265–267

		Umělecká malba. Černotisky. Grafika jako vzory pro keramiku	268–275
		Sběratelství. Póry a bubliny způsobené slídou	276–277
		Purpur. Noh. (franc. griffon)	278–279
		Literatura o porcelánu	280–282
		Značky porcelánu	283–285
		Výstava průmyslová, Vídeň v r. 1835	286–292
		Pirkenhamr	293–310
		Carrier	312–330
		Československo – značení porcelánu	331–337
		Výstava „Pirkenhammer“	338–346
		České porcelánky	347–350
		Epiag	351–352
		Malírny. Malíři po domácku pracující	353–359
4	Sv. 1	<u>Kartotéka keramických závodů</u>	1–230
4	Sv. 2	<u>Dekorování, výroba, suroviny, závady ve výrobě, organisace</u>	1–141
4	sl. 1	Dekorování	1–30
		Litografie	2–7
		Vliv čes. skla na tvorbu porcelánu. Reservy v dekoru	8–11
		Obtisky	12–15
		Dekorování zlatem	16
		Malba na glazuře, malba pod glazurou, pokovování, listry	17–20
		Zlatotisk, měditisk, dekor barevnými obtisky, tisk z kovových desek, měditisk	21–30
4	sl. 2	Výroba	1–55
		Úprava hmoty (Skladba porcelánové hmoty v jednotlivých porcelánkách)	1–6
		Glazury	7–19
		Tvarování (Vytáčení, odlévání, lisování, glazování)	20–26

		Pálení (ohnivzdornost, pálení porcelánu, redukční oheň)	27–43
		Předžeh	44–46
		Pouzdra	47–52
		Třídění zboží	53–54
		Jiné výrobky	54–55
4	sl. 3	Suroviny	56–77
		Suroviny, křemen, živec	56–59
		Kaolin	60–64
		Voda, uhlí	65
		Kaolin	67–69
		Volba surovin, křemen, živec, hlína	70–76
		Skladba porcelánových hmot	77
4	sl. 4	Závady ve výrobě	78–138
		Tmel	78
		Bubliny v glazuře	82–84
		Trhlinky	85–86
		Vlnitá glazura	87
		Drsnění a důlečkování	88–92
		Vlasové trhlinky, odplavení glazury, vaření glazury	93–95
		Skořábkovitá glazura	96–97
		Praskání výrobku	98
		Usedání glazury	99–100
		Matný lesk, oslepnutí glazury	101–104
		Odprýskávání barvy a glazury	105–106
		Matová glazura, černání glazury, trhání glazurových oušek	107–110
		Zkřivení výrobků, jizvy na okraji	111–113
		Prach a nečistota, obrana před prachem a nečistotou	114–115
		Žluté skvrny	116–122
		Předžeh	123
		Přilepování glazury, hladkost a množství glazury	124–125

		Zkřivení a borcení tvarů. Barva, její odraz a průsvitnost	126–127
		Prohlubeniny na povrchu. Barevné skvrny. Vadná skladba glazury	128–130
		Závady vzniklé vodou. Odstraňování závad.	131–132
		Odlupování ploch a odsakování částic. Hrbolky na zboží	133–134
		Nedostatečná úprava směsi. Závady při dekorování	135–136
		Sádrové formy	137–138
4	sl. 5	Organisace Zur Frage der Konsolidierung und Gesundung der Porcelanindustrie	139–141
4	Sv. 3	<u>Porcelán a jemná keramika ve střední Evropě</u> Malírny. Tovární značky podle stavu z r. 1922 (Adressbuch)	1–324
4	Sv. 4	<u>Porcelán a jemná keramika v Čechách</u> Malírny. Tovární značky podle stavu z r. 1922 (Porcelan das weisse Wunder – Adressbuch)	1–88
4	Sv. 5	<u>Továrny na porcelán – abecední seznam</u>	1–43
4	Sv. 6	<u>Ceníky a vzory porcelánu</u> chybí	1–49
4	Sv. 7	<u>Značky porcelánu</u>	1–102
4	Sv. 8	<u>Značky porcelánu</u>	1–83
4	Sv. 9	<u>Sprechsaalkalender 1938</u>	1–183
4	Sv. 10	Porcelán jako výzdoba stolu (prof. dr. Michael Birkenbiehl)	1–9
4	Sv. 11	<u>Výstřižky z novin, naučných slovníků, poznámky</u>	1–197
4	sl. 1	Wärmestelle, Merkblatt Nr. 6. Raumheizung	1–4
4	sl. 2	Aukční výsledky	5–8
4	sl. 3	Dekorování	9–25
4	sl. 4	Porcelán cizí	26–70
4	sl. 5	Chyby při výrobě?	71–105
4	sl. 6	Suroviny. Barvy, zlato (kovy)	106–109

4	sl. 7	Česká keramika. Samostatná část „Keramika na někdejším území koruny české“. 60 Jahre Steinzeug	110–124 125
4	sl. 8	Keramika cizí	126–151
4	sl. 9	Výstřižky z naučných slovníků	152–197
4	Sv. 12	Publikace: Heřman Lansfeld. <i>Z dějin stupavské keramiky.</i>	Str. 1–51